

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Ludovici Schönleben, Carnioli Labacensis, SS.
Theologiae Doctoris, Protonotarij Apostolici,
Archi-Diaconi Carnioliae Inferioris. Horae Subsecivae
Dominicales. Sive Discursus Sacri De Tempore ...**

Cum quadruplici Indice I. Discursuum. II. Locorum Sacrae Scripturae. III.
Rerum & Verborum. IV. Historiarum & Mythologiarum

Pars Aestiva Et Autumnalis A Pentecoste Usque Ad Adventum. - Annexis
aliquot Panegyricis Academicis.

Schönleben, Johann Ludwig

Salisburgi, 1676

Discursus XI. Dominica IX. post Pentecosten. Risus Sardonicus. Thema.
Videns civitatem flevit super eam. Luc. 19.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47093](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47093)

DISCURSUS XI.

Dominica IX. post Pentecosten.

Rifus Sardonicus.

T H E M A.

Videns civitatem flevit super eam.

Luc. 19.

S Y N O P S I S.

I. Deset Christus Ierolimam previdens eius subsecuturum non tam materiale excidium, quam ex diuturno Rifu infortunium, vel alias ob causas que expendenda. II. Non est fletus viro indignus, quia multi insignes heroes flevisse narrantur; sinamus ergo flere Christum, quia peccata nostra non impediunt eius misericordiam. III. Certè magna causa fletus esse potuit lamentabilis ruina tam nobilis urbis, in qua tot millia, fame, bello, peste interierunt. IV. Sed quia multe alie urbes conciderunt quas non deservit, verior causa fletus esse	videtur, tot animarum interitus, pro quibus frustra sudaverat; Et ideo ut flere posset factus est homo. V. Flevit videns cecitatem civium quam nimio felicitatis Rifu sibi induxerant. VI. Idem evenit omnibus mundanis, quorum Rifus funesto terminatur exitu veluti Sardonicus Rifus. VII. Hoc rifu delectabatur Heliogabalus, ridicularum rerum inventor, tandem miserè occisus. VIII. Hoc rifu tametsi non inhonesto perierunt filij Iob, Et qui apud sapientem ubiq; voluerunt relinquere signa letitia.

R 2

IX. Si

IX. Si sapius plus existimabimus nobis prodesse adversam quam prosperam & ridentem fortunam. Id docent Carthago, David, & Adamus.

X. Nihil sanè infelicius eo qui nunquam est infelix. Unde scelestissimi Cæsares felices fuerunt in vita quam infeliciter finierunt.

XI. Hinc electi prosperitatem

suspectam habent, & malunt lugere quam ridere in mundo.

XII. Riserunt etiam pingues capones macilentum, sed hi maciati sunt, reservato macilento. Sic evenit mundanis; cum servantur electi, illi pereunt. Prestat ergo hic flere cum Christo, quam ridere cum mundo.

Videns civitatem flevit super eam.
Luca 19.

I.

Hec me quantas fletus & lacrymarum quotidie habemus causas! & ne quidem ingemiscimus. Christus prævidet post annos quadraginta solo æquandam civitatem Jerusalem, & in fletum resolvitur.

Nescio quid hic primum obstupescam: an quod præproperè longè post sæcuram ruinam deploret; an quod ingratae urbi & mille contra se machinis armatae condoleat; an quod acervo lapidum ex magnificis structuris congerendo illacrimetur. Putant alij amantissimum JESUM, qui flere non didicit nisi propter peccatorum interitum, acerbissimo doloris sensu commotum, causam potius diruendae Jerosolymæ quam effectum, ingratitude, & peccata populi propter quæ imminabat excidium, deslere voluisse. *Super Jerusalem flevit, ut quia ipsa flere nolebat Domini lacrymis ad veniam pertingeret.* Inquit

S. Amb.
lib. 2. de
penit.
c. 6.

quit S. Ambrosius. Quanquam & materialis urbis excidium potuit esse luctus materia, utpote, quæ non tantum fuit pœna diuturnæ & incautæ felicitatis, & fletus post diuturnum RISUM subsequuturi. Quare merito nobis hodie expendendæ sunt causæ, propter quas Christus *videns civitatem flevit super eam*. Ut ex ijs agnoscamus, quod melius sit *Flere* cum Christo quàm RIDERE cum mundo, cum *extrema gaudij luctus occupet*.

II. Non tam indignæ sunt viris lacrymæ, ut Spartani existimarunt, cum multi magnæ fortitudinis, & celeberrimæ famæ viri, in magnis malis eas profuderint. Xerxes Persarum Rex in Abydenis campis cum exercitum ingentem sub signis stantem vidisset, illacrymatus est, & causam reddidit: quod post centum annos nullus è tot myriadibus futurus esset superstes. M. Claudius Marcellus Proconsul captis Syracusis in arce constitit, ut urbis modo opulentissimæ, tunc afflictæ fortunam ex alto cerneret. Casum eius lugubrem intuens, fletum cohibere non potuit. Capta à Cleomene Megalopoli, Aratus Sicyonius Achæorum Prætor consensu suggestu faciem chlamyde contextit, & diu flevit. Mirante autem concione atque ut diceret conclamante: *Megalopolis, inquit, à Cleomene eversa est*. Et mox concio soluta est: satis hoc erat ut & populus in fletum solveretur. Scipio Africanus ubi Carthaginem excisam vidit illacrymatus Homericum illud protulisse fertur.

*Jamque dies aderit, quo concidat Ilium ingens,
Et Priamus Priamique ruat plebs armipotens.*

Adstabat tunc fortè Polybius eius studiorum Comes, qui ab eo sciscitatus: acquid Poëticum illud

R 3

fibi

Valev.
Max. lib.
9. c. 13.

Idem
Max. lib.
5. c. 1.
Aug. lib.
13. de
civ. Dei
c. 14.

Plut. in
Clem.

Sabellie.
lib. 9.
Ennead.
5.

sibi vellet? Romam respondit, *de qua humanis rebus pensatis non possum non esse sollicitus.* Quasi idem Romæ metueret, quod Carthagini acciderat. Ferunt etiam Imperatorem quendam accepto tristi nuntio flevisse, quod ei à Senatoribus vitio versum, sed Philosophus adstans: *Sinite plorare, quia dignitas Imperatoria non impedit illum esse hominem.* Rectius hodie de Christo dixerim: dum *videns civitatem flevit; sinite plorare, quia peccata hominum non impediunt illum esse misericordem.* Imò quia misericors est fletu testatur se hominum etiam ingratorum & inimicorum suorum misereri.

III. *Videns civitatem flevit super illam.* Si literæ infistimus causa fuit quia prævidebat, quæ post recursum quadraginta annorum eventura erant, quasi iam illa oculis cerneret, sufficiebat profectò luctuosissimum urbis obsessæ & captæ, & dirutæ spectaculum, ad colliquandum etiam ferreum cor barbari hominis, non tantum misericordissimi JESU. Utinam mihi liceret vivaci penicillo vobis delineare excidium Jerosolymæ, quod fuso satis calamo Josephus Hebræus, & Hegesippus descriperunt, neq; tamen quantum substratæ requirebat materiæ, & calamitatis magnitudo. *Summa sequar fastigia rerum.* Anno Christi 72. ut supputat Baronius subiugatis prius omnibus Judæorum civitatibus, obsessa est Hierosolyma à Tito Imperatore Vespasiani filio, & circumdata vallo, ut Christus prædixerat, castra posita in monte Oliveti (in quo Christus *videns civitatem flevit super illam*) quo tempore ad diem festum convenerat ingens hominum multitudo ex omni Judæa. Laborabat urbs intestinis discordijs, & ipso Azymorum die interfecti

Joseph. lib.
7. de bello
Jud. He-
gesipp. de
excid.
Hierosol.
Tacitus
lib. 5. hist.

Et sunt in templo omnes, qui se nominabant Zelotas, ex quo colligitur amplitudo templi quod duos exercitus contra se invicem collisos continuit. Quinto Nonas Maij expugnatus est primus murus, & quinto post die secundus, combustæq; omnes cellæ, in quibus frumentum in plures annos collectum servabatur. Hinc fames orta; plurimi ex urbe egressi & capti sunt, quos Titus ante oculos civium crucibus affigi iussit, ut (quod Josephus notavit) iam spatium crucibus deesset, & corporibus cruces. Occisæ sunt Judæorum tres Myriades seu tres milliones; quos omnes certum est fuisse, vel illos, vel filios, vel nepotes eorum, qui clamaverant *Tolle tolle crucifige, & sanguis eius super nos, & super filios nostros.* Et quia rumor increbuerat profugos aurum deglutivisse, ut securius secum asportarent, eorum duo millia capta & apertis corporibus eviscerata sunt. Interea crescebat in urbe fames, ut calcei, cingula, excrementa equina, feles, glires, mures absumerentur, eoq; ventum ut mulier filium suum occiderit, & ad ignem tostum comederit. Capta tandem urbs est die decima Augusti, templum incensum, spoliata domus, & omnia ædificia præter exiguum præsidij locum solo æquata, ut qui eo postmodum accesserunt habitatum aliquando fuisse locum vix crederent. Mortuorum & captivorum Judæorum in hac expugnatione numerum colligens Josephus qui aderat, ait captivorum fuisse nonaginta *septem millia.* Mortuorum vero fame, peste, ferro *undecies centum millia.* Numerum omnium qui tunc Hierosolymis erant, quasi tota gens in carcerem fato conclusa fuisset, ait fuisse eorum solummodo, quibus azymis vesci liceret *vicies centena & se.*

se.

septingenta millia. Præter ingentem colluvium illorum qui necessitate naturæ vel alia ex causâ minus puri azymis non vescabantur. Hi omnes qui obsidioni superfuerunt, partim triumpho servati, partim in diversas Provincias missi cum bestijs pugnaturi in theatris, qui verò decimum septimum annum non excessissent cum foeminis vilissimo pretio venditi in Ægyptum. Talem talem iam tunc ante Passionem suam Clementissimus Dominus *Videns civitatem flevit super illam.*

IV. Et quidni fleret? cum tot centenis millibus populosa non cognoverit tempus visitationis suæ: spreverit doctrinam eius, miraculis manifestis fidem non habuerit, ipsum ut seductorem populi ad mortem damnaverit, & inter latrones cruci affixerit. *Non diruendos muros* (inquit Didacus Scella) *non subvertenda Jerusalem ædificia deplorat Dominus, sed cæcitatem civium eius, & animarum interitum, & jacturam.* Tot centena millia animarum, quo creditis pervenisse? Hæc jactura & perditio misericordissimo Jesu lacrymas elicuit in monte Oliveti dum aspiceret civitatem, in eodem monte dum oraret profundens toto corpore sanguineas lacrymas, in cruce deniq; quando *cum clamore valido & lacrymis exauditus est*, ut mundus in gratiam recipere-
retur, si modo vellet veritatem agnoscere. Unde in rem nostram S. Bernardinus: *Magna profectio res est propter quam Dei sapientia plorat: sed quia Deus propriè plorare non potest, assumpsit humanam naturam ut plorare posset. Semper dum in mortali corpore fuit, doluit super culpis animæ nostræ, & pro eius curatione suspiravit ad Patrem.* Mille aliæ urbes opulentæ, populosa destructæ, solo æquatæ, imò terræ motu concus-

se

Didac.
Stellain
Luc.

Hebr. 5.

S. Bern.
sen. To. 3.
serm de
dign. an.
6. 1. c. 1.

sæ sunt & corruerunt, nec tamen ob illas flevit Christus, sed Jerosolymæ exitium imminens deflevit, quia animarum jacturam & perditionem doluit, quod alibi expressit: *Quoties volui congregare filios tuos quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, & noluisti.* Cum nulla urbium tam multa tentavit, ut ad agnitionem veritatis perduceret, in nulla tam multa signa ostendit suæ divinitatis; in nulla verò etiam tantam expertus est ingratitude. Peccata itaq; illius, & in peccatis obstinationem, & cæcitatem mentis deflevit.

V. Sed unde obsecro Jerosolymæ hæc cæcitas, & odium veritatis? veniamus ad fundamentum. Christus ipse in hodierno Evangelio insinuat: *Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac die tua, quæ ad pacem tibi, nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis.* Quorum verborum hic sensus est. Si prævideres jam dum pacem habes, dum indulgenter tractaris, quæ tibi eventura sunt, etiam tu fieres ac pœnitentiam ageres. Sed quia non emittis oculos ad futura, solum præsentis felicitati intenta, vano RISU, & gaudio dissolveris, hinc ipsa tibi cæcitatem inducis & velum prætendis tuis oculis, ut nec modo peccata defleas, nec ventura super te mala prævideas. Huc respexit S. Gregorius, cum diceret: *Per-versa quippe anima rebus præsentibus dedita, in terrenis voluptatibus resoluta, abscondita sibi mala sequentia quia prævidere futura refugit, quæ præsentem lætitiâ perturbant: dumque in præsentis vitæ delectationibus se deserit, quid aliud, quàm clausis oculis ad ignem vadit.* O si tunc cum omnia nobis ex voto succedunt, cum sani sumus & vegeti, cum honoramur ab hominibus, divitijs affluimus, nulla ad veritate affligimur,

S. Greg.
hom. 39.
in Evang.

feriò perpenderemus, nullam in mundo felicitatem esse diurnam, venturum aliquando tempus quo cessabunt omnia delectabilia, quo ratio reddenda erit Deo Judici, quo non jam poenitentia agenda, sed poena sustinenda erit, parcius certè RIDEREMUS, sed maturè cognosceremus quæ ad pacem nostram faciunt, neq; oculis nostris velum induceret nimia felicitas, quæ nunquam recogitat, quod *Extrema gaudij luctus occupet*. Hæc fuit ruina Jerosolymæ, hæc causa quod Christus eam intuens in fletum solutus sit.

VI. Idem usuvenit omnibus mundanis, quibus nimia contingit prosperitas, ut cum delectatione præsentium quasi RISU dissoluti subterfugiant tristium memoriam, & dum prosperitas securitatem generat, securitas oblivionem Dei, oblivio Dei cæcitatem mentis, prius se videant prolapsos in interitum, quàm ullam eius admiserint cogitationem. Sunt hi similes illis hominibus; quos certa quædam venenata animalia cum momorderint, *ad Risum* concitant, & cum *Risu* mortem instillant, ut Strabo refert. Gelotophyllis herba, eius etiam dicitur esse virtutis, ut si bibatur cum myrrha & vino, RISUM efficiat, & qui biberit non ante RIDENDI quàm vivendi finem faciat, teste Plinio. Sardoum Apium apud Dioscoridem & Matthiolum, illam habet vim ut dulcem saporem habeat, sed commasticata talem in ore causat dolorem, ut totum os & labra diducat, ut qui eam sumpserit quasi RIDENS appareat, & moriatur. Unde Proverbio locus: SARDONICUS RISUS. Alij ad fabulosum Talum respiciunt quem Vulcanus ex ære fabrefactum Minoi dono missum in Cretam: qui prius

Strabo
lib. 17.

Plin. lib.
24. cap.
17.

Erasm. in
Adag. ex
Zenodoto.

prius in Sardiniam delatus in ignem desiliit, & Sardinios comprehensos amplexabatur, ut morientes diducto ore similes essent RIDENTIBUS: unde alij *Sardinium risum vocant*. Apio Sardonico quidam Academicus adscripsit lemma: *Cum RISU exitium*. Verissimum hoc est de prosperitate mundana, quæ nullo permista felle continuata mentes excæcat, & cum *Risu* in exitium proturbat: quod Salvianus de Romanis aiebat: *Sardonice quodammodo herbis omnem Romanum populum putes saturatum; moritur, & RIDET*. Annon hæc magna mentis cæcitas, & RISUS perpetuo fletu Heracliti dignus?

Salvian.
lib. 7. de
vero iud.
& provid.

VII. Portentum illud voluptuariæ vitæ Antoninus Heliogabalus, totus in eo fuit ut inter voluptates & ipse RIDERET, & alijs RISUM concitaret. Habuit leones & leopardos exarmatos in delitijs, quos edoctos per mansuetarios subito ad secundam & tertiam mensam jubebat accumbere, ignorantibus cunctis quod exarmati essent; *ad pavorem & RIDICULUM excitandum*, ut ait Lampridius. Sortes convivales scriptas in cochlearibus habuit ridiculas, ut alius exhiberet decem camelos, alius decem muscas, alius decem libras auri, alius decem plumbi, alius decem ova gallinacea, alius decem grillos, alius decem lactucas. Quin & canes mortuos & libram bubulæ in fortibus habuit. Ebrios amicos claudebat & subito nocte leones, leopardos & ursos exarmatos immittebat, quorum multi pavore exanimati sunt. Aliàs amicis folles pro accubitis sternebat, eosq; reflabat prandentibus illis, ita ut plerunq; subito sub mensis invenirentur prandentes, quo sibi & alijs RISUM movebat. Parasitis in secunda mensa sæpè ceream cœnam, sæ-

Lamprid.
in Helio-
gab. c. 21.

Idem
Lamprid.
c. 29.

Ibid. c.
32.

pè eburneam, aliquando fictilem, nonnunquam lapideam exhibuit, ut omnia illa exhiberentur quæ ipse cœnabat cum bibere cogerentur per singula fercula, & manus lavare quasi comedissent. Iisdem Parasitis mittebat annua salaria, in vasis ranas, scorpiones, serpentes, muscas quas appellabat *apes mansuetas*. Ad cœnam quandoq; vocabat octo calvos, octo lufcos, octo podagricos, octo surdos, octo nigros, octo longos, octo pingues *ut de his omnibus* (verba sunt Lampridij) *RISUS* citaret. Ipse verò eodem authore teste *RIDEBAT* sic nonnunquam, *ut publicè in theatro solus audiretur*. Et hic tantus heluo voluptatum & *RISUS*, tandem derisus non defletus est. Ipse sibi laqueos quibus spiritum intercluderet, turrim è qua se præcipitaret, venena quibus interimeret paravit, cum vel *RISU* saturatus fuisset, vel periculum ignominiosæ mortis immineret. Sed ista nihil profuerunt. Nam facta conspiratione ad liberandam Rempublicam tali monstro, in latrina, ad quam confugerat per scurras occisus est. Cadaver per cloacas tractum, appenso pondere in Tyberim abiectum est, ne sepeliri posset. Quis hunc neget *Sardoum Apium* gustasse cum non imperaverit nisi annos tres, menses novem, vixerit annos octodecim, menses aliquot, tam cito affectus *Cum Rifu exitium*.

Job. 1.

VIII. Et hic quidem fidei lumine destitutus, veri Dei ignarus, sed quid si inter veri Dei cultores multos inveniremus adeò obcæcatos nimia felicitate, ut de imminente exitio per multos annos nullam cogitationem susciperent? Filij Job: *faciebant convivium per domos, unusquisque in die suo. Et mittentes vocabant tres sorores suas, ut comederent, & bi-*

biberent cum eis. Cum autem quadam die filij & filia Job comederent & biberent vinum in domo fratris sui primogeniti &c. repente ventus irruens à regione deserti, & concussit quatuor angulos domus, quæ corruens oppressit illos & mortui sunt. Ecce iterum ingens Cum RISU exitium. Filij Job honestæ hilaritati dantes operam, sed quæ tamen carere non potuit periculis: Quia difficile est convivio sine culpa fieri, mittebat ad eos Job, mittebat qui illos corrigerent. Inquit Hugo Cardinalis. Sed perrexerunt illi continuare convivia, & ecce extrema gaudij luxus occupat. Nempe ut ait Chrysologus, Prosperitas quo specie sui clarescit amplius, eo stupentibus oculis densiorem offundit caliginem. Convivis suis ab initio propinat dulcia, & cum inebriati fuerint, lethale virus admiscet. Propterea minatur Deus per Prophetam prosperitatis amafis: *Vae corone superbiæ, ebrijs Ephraim, & flori decidenti gloriæ exultationis ejus. Qui sunt isti Ephraim ebrii? nisi qui exultant in rebus pessimis, qui apud sapientem invicem cohortantur: Coronemus nos rosis, vino pretioso & unguentis nos impleamus. Ubique relinquamus signa lætitiæ &c.* Qui tandem post longam prosperitatem (ut ipsis videbatur) lassati in via iniquitatis fateri coguntur. Ergo erravimus. Omnino errastis, quia oportebat cogitare, & identidem in prosperis repetere RISUM reputavi errorem, & gaudio dixi quid frustra deciperis? Nolite dicere *Justitiæ lumen non luxit nobis*, quia falsum est quod nobis non luxerit. *Qui solem suum oriri facit super bonos & malos, omnibus accendit lumen justitiæ: sed vos proni in terram decerpistis rosas, quæfixistis vuas, conculcastis prata, risistis ad in-*

Hugo
Card. in
Job.

Chrysol.
c. 1. de
nug. cu.
rial.

Isai. 28.

Sap. 2.

Eccle. 22.

faniam, hinc *errastis*. Si oculos elevassetis in cœlum, utique vidissetis solem justitiæ.

IX. Resolvite mihi unam quæstionem Auditores, quid optabilius sit viro sapienti, assidue concuti adversitatibus, an in perpetua prosperitatis malacia quietum esse. Viro inquam sapienti, cuius est prævidere futura: neque enim de illis inquiri, qui præsentibus inescati, oculum in futura non extendunt. Putatis quod optabilius sit prosperitas? Fallimini: contra vos pronuntiat Severinus Boëtius: *Plus reor hominibus adversam quam prosperam prodesse fortunam. Hæc enim semper specie felicitatis cum videtur blanda, mentitur. Illa semper vera est, cum se instabilem mutatione demonstrat.*

Nunquid & Poëta quispiam canebat?

Fortuna cum RIDET ferit.

Pentapolis interitum nimix prosperitati adscribit Ezechiel *Hæc fuit iniquitas Sodomæ, superbia, saturitas panis, & abundantia & otium.* Ubi adnotavit Orosius: *Hæc univærsæ regioni bonis male utenti rerum abundantia causa malorum fuit.* Qamdiu Carthago stetit quæ erat cos juventutis Romanæ, vixit Romana virtus & Martius animus; everfa Carthagine mores cœperunt corrumpi, & vinci nescia Roma in mollitiem & luxum diffluit, Marcet nimirum sine adversario virtus. David quamdiu à facie Saul fugiebat, & persecutionem est passus, erat *Vir secundum cor Dei*: quod in spelunca præciderit solum oram chlamydis Saulis, indoluit & *percussit cor suum.* At verò in secunda fortuna constitutus; non abhorruit occidere uriam. Id observavit S. Gregorius: *David auctoris sui iudicio penè in cunctis actibus placens, mox ut pressuræ pondere caruit, factus est in morte Urie*

Boët. lib.
2. de Con-
sol. Prosa
3.

Ezech. c.
16.

1. Reg.
24.

S. Greg.
Pastor. p.
1. cap. 3.

Uria crudeliter rigidus, qui in appetitu foeminae fuit e-
neruiter flexus. Componite Jobum cum Adamo,
 hunc in Paradiso, illum in sterquilinio, utrumq; à
 Diabolo tentatum, & videbitis Jobum in sterquilinio
 in aduersa fortuna victorem, Adamum verò in
 prospera corruentem. Unde idem Gregorius:
Adam noster fortis in sterquilinio jacuit, qui in Paradiso
quondam debilis stetit. Usq; adeò melior & securior
 est aduersitas quàm prosperitas.

S. Greg.
 moral.
 lib. 3.
 c. 6.
 Sen. de
 de Prov.
 cap. 3.

X. Laudat Seneca Demetrium ab egregia sententia, & altè sibi eam fatetur demissam in pectus:
Inter multa magnifica Demetrii nostri, & hæc vox est,
à qua recens sum: sonat adhuc & vibrat in auribus meis.
Nihil, inquit, mihi videtur infelicius eo, cui nihil
unquam euenit aduersi. Non licuit enim illi se experiri,
ubi ex voto illi fluxerunt omnia, vel ante votum: male
tamen de illo Dij iudicarunt. Sanè ita est, continua
 & longa prosperitas indicium est illos à Deo
 reijci, & reseruari in pœnas, qui nullis aduersis ex-
 ercentur. Scelestissimis quibusque Deus pluri-
 mum indulget, Julio Cæsari patriæ eversori, Ti-
 berio mendaci, Caligulae superbissimo, Claudio i-
 gnavissimo, Neroni crudelissimo, Heliogabalo las-
 civissimo, Diocletiano & Maximiano atrocissimis
 monstris ac portentis, omnem concessit libertatem,
 cum interim amicissimos suos tribulationibus plu-
 rimis afflicti permiserit, unde Apostolus de ijs:
Ludibria & verbera experti, insuper & vincula & car-
ceres; lapidati sunt, tentati sunt &c. egentes, angustiati,
afflicti. Et Psaltes Regius canit: *Multæ tribulationes*
justorum. In quem locum S. Augustinus: *Injusti pau-*
ciores habent tribulationes: si justis sunt multas habent:
sed post paucas tribulationes aut nullas illi venient ad tri-
bula-

Heb. 11.

Psal. 33.

S. Aug. in
 Psal.

bulationem sempiternam, unde nunquam eruentur. Iusti autem post multas tribulationes venient ad pacem sempiternam, ubi nunquam mali aliquid patientur. Nimirum victimæ olim coronabantur floribus, cum paulo post jugulum cultro præbituræ erant.

XI. Unde electi prosperitatem nimiam suspectam habent, & metuunt. Cardinalis Robertus Bellarminus evectus ad purpuram fleuisse dicitur, timens ne Deus ea dignitate compensare vellet suos pro Ecclesia Dei susceptos labores. Idem sensit S. Gregorius magnus, cum esset renunciatus summus Pontifex: ut ipse insinuat: *Admonemur prospera mundi metuere, & contra omnem seculi felicitatem acrius vigilare. Namq; presentia gaudia sequuntur perpetua lamenta. Sicut enim per fletum ad gaudia ducimur, ita per gaudia pervenitur ad fletum.* Instar omnium exemplum esse posset Dives Epulo compositus Lazaro, sed consulendum est brevitati. An hic forte fuerit sensus Ecclesiastæ: *Melius est ire ad domum luctus, quàm ad domum convivij. Melior est ira RISU, quia per tristitiam vultus corrigitur animus delinquentis.* Quæ alij sic legunt. *Melior est indignatio RISU: quia tristis vultus pariet letum cor.* Quasi diceret, malo ut me Deus adversis exagitet, ut mihi calamitates immittat, quàm ut me arrideat & molliter tractet: scio enim quod post nubila Phœbus illucescat, quod post amara propinet dulcia, post labores requiem, post mœrorem gaudia sempiterna.

XII. Habeant itaq; vani homines suos RISUS, sua gaudia, transigant dies in optata prosperitate, victimæ sunt, coronantur, & sagineantur ad lanienam. Plures Capones aliquando uno in prædio pascebantur, eorum, pleriq; pingues & obesi,
for-

S. Greg.
Procem.
in Psal.
50.

Ecc. 7.

forte unus vel alter aderat macilentus & plumâ levior, quem cœteri RIDERE, exsibilare, quòd eandem haberet appositam escam, nec tamen impinguaretur. Dum ita misello insultant, venit Domini jussu coquus, qui pinguiore pro convivio feligens, macilentos reliquit. Tum primum pingues agnovērunt effectum sui RISUS. Nam illi jugulati sunt; & vivi remanserunt macilenti. Tales sunt qui in delitijs vitam exigunt, nec futura prospiciunt: tales Jerosolymitæ quos hodierno in Evangelio deflevit Christus. Aptè in hanc thesim S. Chrysofostomus proponit quæstionem de duobus captivis in carcere, quorum alius delitijs impinguesceret producendus ad mortem, alter pro regno pugnaturus voluntariè abstineret à delitijs, & interrogat auditores ex quorum esse numero mallent. *Si quispiam vincitum aliquem producendum ad mortem, & semper hoc exspectantem pinguem reddat ex multis delitijs: tale aliquid erat etiam mors antiquo tempore. Nunc autem veluti si quispiam illum timorem excludens cum delitijs agens pronuntietur pugnaturus, & proponat agonem, ut iam non ad mortem, sed ad regnum adducatur: ex quibus esse velles! ex his qui in custodia pinguescerent, quotidie sententiam sui interitus exspectantes: an ex illis pugnaturis quidem multum & laboraturis ultronea voluntate, ut diadema regni suscipiant? Mi sancte Chrysofostome, eligo posteriorum sortem, malo hic laborare pro regno, quàm impinguari pro morte: malo hic flere cum Christo, quàm RIDERE cum mundo, quia scilicet: *Manifestum perditionis indicium est, ut loquitur S. Gregorius, quando affectatis iniquitatibus subsequens favet effectus, & nulla contrarietas impedit quod mens perversa concepit. Quando omnia succedunt ad**

Dom. Pars II.

T

libi-

S. Chry-
sost. in
Ep. Paul.

S. Greg.
lib. 26.
Moral.
c. 14.

Lucæ. 6.

libitum sensualis hominis, & nulla tristitia animus
 maceratur. Credo Christo asserenti, & comminan-
 ti omnibus mundi amatoribus, & adversa declinan-
 bus: *Vae vobis, qui saturati estis; quia esurietis. Vae*
vobis qui RIDETIS nunc, quia lugebitis & flebitis.
 Econtra verò: *Beati qui lugent quoniam ipsi consola-*
buntur. Amen.

DISCURSUS XII.

Dominica X. post Pentecosten.

Stultitia in Epitome.

THEMA.

Non sum sicut cæteri hominum vel et-
 tiam hic publicanus. *Luc. 18.*

SYNOPSIS.

I. Stultitia communissimum in orbe malum, multorum cau- sa malorum est Huius plures actus in Epitomen collegit Phariseus, multos habens i- mitatores. II. Ex loquela manifestat se, quia per hanc maxime solet agnosci Stultitia. III. Colligitur ex ea quod mul- ta egerit pro sola vana glo- ria, quod stultum est, & ni-	hil stultius, quam seipsum lau- dare. IV. Dum improperat Deo vult videri gratias agere, imò & publicano presenti, & toti mundo se præfert, quod stul- tum est. V. Si non erat sicut cæteri ho- mines, vel Deus esse debuit vel bestia. Non fuit Deus er- go bestia uti Nabuchodono- sor & Lucifer.

VI. Sic